

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ

Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю

(м. Харків, 8 квітня 2021 року)

ХНМУ
Харків
2021

Редакційна колегія:

В.А. Капустник, В.Д. Марковський, В.В. М'ясоєдов, І.В. Лещина, І.В. Завгородній,
А.О. Ніколаєва, І.В. Корнейко, К.В. Волошко, П.Д. Перцев.

А43 Актуальні проблеми вищої медичної освіти і науки: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Харків, 8 квітня 2021 р.) / ред. кол.: В.А. Капустник, В.Д. Марковський, В.В. М'ясоєдов та ін. – Харків : ХНМУ, 2021. – 205 с.

<i>Сидоряко А.В., Волчихіна К.П.</i> ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ТРОМБОЦИТАРНИХ КОНЦЕНТРАТІВ ПРИ ЗАКРИТТІ ДЕФЕКТІВ СЛИЗОВОЇ ПІДНЕБІННЯ	167
<i>Сирова Г.О., Савельєва О.В., Чаленко Н.М.</i> СТВОРЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ «АНАЛІТИЧНА ХІМІЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ-БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ».....	169
<i>Сіренко О.В., Кучеренко Е.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ЛАБОРАНТІВ	171
<i>Скрипніков А.М., Рудь В.О., Кидонь П.В., Рудь М.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДСЕСТРИНСТВО».....	172
<i>Сокол К.М., Сидоренко М.О., Дмуховська Т.М.</i> ЗАХИСТ ПРИРОДИ І ЕКОЛОГІЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ – ОДНА З ОСНОВНИХ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОСТІ.....	173
<i>Старіков В.І., Гаврилов А.Ю., Євтушенко Д.В., Сенніков І.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ «ОНКОЛОГІЇ З ОЦІНКОЮ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ» НА КАФЕДРІ ОНКОЛОГІЇ.....	175
<i>Старіков В.І., Гаврилов А.Ю., Сенніков І.А.</i> ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ КУРСУ ОНКОЛОГІЇ І ПАЛІАТИВНОЇ МЕДИЦИНИ ДЛЯ БАКАЛАВРІВ.....	175
<i>Старіков В.І., Гаврилов А.Ю., Сенніков І.А.</i> ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК У БАКАЛАВРІВ ПРИ НАВЧАННІ В ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ НА КАФЕДРІ ОНКОЛОГІЇ.....	177
<i>Степаненко О.Ю., Кольцова Л.В.</i> НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ДОСЛІДЖЕННЯ: НАУКОВО-ДОСЛІДНІ РЕФЕРАТИВНІ КОНФЕРЕНЦІЇ У ПРАКТИЦІ ВИКЛАДАННЯ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ І ЕМБРІОЛОГІЇ.....	178
<i>Степаненко О.Ю., Верещакіна В.В., Десєва Т.В., Єрохіна В.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ 1–2 КУРСІВ.....	179
<i>Степаненко О.Ю., Губенко І.А., Новікова К.А.</i> ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ	180
<i>Стратій Н.В., Ленська О.В., Шутєєв В.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ЗДОРОВ'Я» В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	181
<i>Тверезовська І.І., Молодан В.І.</i> НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА ЯК ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ	183
<i>Тертична Н.А.</i> ПРАКТИЧНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ	183
<i>Тимків І., Нейко В., Ромаши І., Близнюк М., Венгрович О., Москалик Г., Близнюк А., Яцків Я.</i> СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТОК НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ.....	185
<i>Троценко О.В., Чугунова А.В.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ НА ПРИКЛАДІ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЦИНА І ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА».....	186
<i>Фролова Т.В., Терещенкова І.І., Сіняєва І.Р., Атаманова О.В., Стенкова Н.Ф., Кононенко О.В.</i> ДОСВІД СПІВРОБІТНИКІВ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ КАФЕДРИ ЩОДО ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	187
<i>Циганков О.В.</i> ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ЛІКАРІВ НЕЙРОХІРУРГІІ	189
<i>Чайка Ю.Г., Дема О.В., Бевз Р.Т., Цимбалістова Т.В., Туманова Т.О.</i> РОБОТА В НАУКОВИХ ГУРТКАХ – ВАГОМИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОГРАМИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	191
<i>Chernobay L.V., Karmazina I.S., Hloba N.S., Sokol O.M., Vashuk M.A.</i> REGARDING THE PECULIARITIES OF ORGANIZATION OF DISTANCE LEARNING OF THE DISCIPLINE «PHYSIOLOGY» IN KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY	192
<i>Шапкін В.Є.</i> ОСНОВНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ПИТАНЬ ПАЛІАТИВНОЇ МЕДИЦИНИ СІМЕЙНИМ ЛІКАРЯМ-ІНТЕРНАМ.....	194

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ «ОНКОЛОГІЇ З ОЦІНКОЮ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ» НА КАФЕДРІ ОНКОЛОГІЇ

*Старіков В.І., Гаврилов А.Ю., Євтушенко Д.В., Сенніков І.А.
Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна*

На жаль, смертність від раку в Україні не має тенденції до зниження [1], набагато перевищує смертність від ковідної інфекції.

Але рутинні підходи вичерпали свій потенціал і надія докорінно змінити ситуацію тільки за допомогою клінічних методів є нежиттєздатною. Потенціал онкології як науки далеко поширюється за межі медицини. Над проблемою подолання раку працюють вчені різних сфер наукового суспільства, не в останню чергу біологи (молекулярні біологи, генетики та ін.).

Досягнення генетики та молекулярної біології останніх десятиліть відкривають у перспективі принципово нові можливості в діагностиці та лікуванні злоякісних новоутворень. Глибокий аналіз впливу конкретних генетичних порушень, які лежать в основі пухлинного росту, дозволив визначити специфічні молекулярні маркери. На їх основі розробляються тести ранньої діагностики пухлин. Сьогодні сформувалося кілька напрямлень використання молекулярних тестів в онкологічній практиці. Настає час персоналізованої медицини, коли лікування буде суто індивідуальним, на основі даних геноміки.

Однією з основних цілей вивчення дисципліни «Онкологія з оцінкою результатів досліджень» зі спеціальності «Технології медичної діагностики та лікування» на кафедрі онкології є орієнтування в сучасних стандартах обстеження основних локалізацій раку.

З огляду на те, що майбутнє лабораторної діагностики практично позбавлене безпосереднього контакту з пацієнтами, постає питання співвідношення клінічних аспектів і їх кореляції з біологічними маркерами наявності і прогресу злоякісного процесу у хворого. Ми намагаємося створити спільне бачення ракового процесу, намагаючись на клінічних прикладах провести паралелі між загальним станом пацієнта та конкретними лабораторними показниками. Наголошуємо, що робота фахівців з лабораторної діагностики не менш важлива, ніж робота практикуючих лікарів. Результати їх досліджень, можливі помилки або похибки результатів отриманих тестів можливо будуть вирішальними в долі та житті конкретного пацієнта.

Ми намагаємося донести їм думку про необхідність спільної роботи з клініцистами, щоб вони не боялися обговорювати клінічні прояви захворювання та обставини отримання матеріалів, які лаборанти повинні досліджувати. Кожного заняття прищеплюємо майбутнім лікарям-лаборантам думку про те, що діагноз раку – це плід зусиль лікарів різних спеціальностей. І тільки якщо буде отримано морфологічну верифікацію, хворому юридично можна буде надавати лікування. Для цього намагаємося залучати сучасні можливості бази кафедри, Інституту медичної онкології та радіології. При цьому в лекційному матеріалі ми намагаємося освячувати інноваційні напрямки діагностики раку, особливо матеріали про можливості скринінгових методик, спрямованих на раннє виявлення раку. На кожному занятті нагадуємо принципи онкологічної настороженості.

Висновок. Застосування вищезазначених методик має метою підготувати майбутнього лікаря-лаборанта до ефективної практичної діяльності на основі онкологічної настороженості.

Література

1. Рак в Україні, 2015–2016 р. Захворюваність, смертність, показники діяльності онкологічної / уклад.: З.П. Федоренко, Л.О. Гулак, Ю.Й. Михайлович та ін. // Бюл. Нац. канцер-реєстру України. – Київ, 2017. – № 18. – 130 с.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ КУРСУ ОНКОЛОГІЇ І ПАЛІАТИВНОЇ МЕДИЦИНИ ДЛЯ БАКАЛАВРІВ

*Старіков В.І., Гаврилов А.Ю., Сенніков І.А.
Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна*

Україна входить до першої десятки країн світу з найвищою онкозахворюваністю населення, щорічно виявляються понад 180 тисяч хворих з різними злоякісними новоутвореннями, а на обліку перебувають близько 750–800 тисяч пацієнтів. Та багато хто з них вимагає різних видів паліативної допомоги. Незважаючи на значні успіхи сучасної онкології, більшість онкохворих все ж гине в результаті прогресування захворювання, тому проблема надання паліативної медичної допомоги, в тому числі екстреної, залишається актуальною в нашій країні.

Слід зазначити, що ознайомлення студентів з питаннями паліативної допомоги проходить з елементами свого роду «інформаційного шоку», оскільки всі їхні попередні знання та навички було направлено на лікування з метою подальшого одужання пацієнтів. А метою паліативної медицини є турбота про пацієнтів, на стадії захворювання яке не піддається лікуванню.

У деонтологічному аспекті студенти повинні зрозуміти, що неможливовилікувати даних пацієнтів, акцент необхідно робити швидше на якості, а не на тривалості життя хворого, усунення неприємних і тяжких симптомів за допомогою лікування, головна і єдина мета якого - зробити життя пацієнт якомога комфортнішим.

Викладається на кафедрі онкології для бакалаврів з медсестринства в рамках дисципліни «Медсестринство в онкології і паліативна медицина» курс становить 46 годин.

Метою ми бачимо опанування студентами-бакалаврами таких навичок і знань:

- Розуміння концепції і принципів паліативної медичної допомоги.
- Уміння вірно оцінювати клінічні прояви онкозахворювання при його прогресуванні і мати змогу обґрунтувати перехід від радикального до паліативного лікування.
- Знання застосування основних методів інструментальної та медикаментозної корекції болю.
- Знання психологічних, етичних, соціальних і релігійних аспектів паліативної медицини і підготовки відходу з життя.
- Опанування техніки основних маніпуляцій по догляду за хворими в хоспіс.
- Структура та функціонування хоспісу.
- Уміння давати оцінку якості життя і визначати найбільш значущі чинники, які впливають на неї.

Майбутній бакалавр з медсестринства, за визначенням майбутній організатор охорони здоров'я, на кафедрі онкології отримує знання, як правильно та швидко оцінити стан хворого, його потреби і можливості їх задоволення; знати, які поради необхідно дати хворому і членам його сім'ї. Він повинен знати сучасний спектр застосування різних лікарських препаратів при проведенні симптоматичного лікування, зокрема, анальгетиків, у тому числі й препаратів наркотичного ряду, для боротьби з болем. Він повинен опанувати навички психологічної підтримки та допомоги хворому і, що важливо, членам його сім'ї.

Бакалавр з медсестринства нерідко переймаючись лікуванням хворих на рак стикається з ускладненнями онкозахворювання: кахексією, дихальною недостатністю, дисфагією, атонією кишківника аж до ілеусу, виникненням кровотеч і т.д.

При цьому ми приділяємо не тільки увагу питанням діагностики, а і визначенню алгоритму надання допомоги, чіткого орієнтування бакалавра, що є зоною його відповідальності. Навчаючись на кафедрі, студенти-бакалаври отримують відомості про хоспіс, куди пацієнт направляється, якщо неможливо надати йому допомогу в домашніх умовах або в денному стаціонарі. Хоспіс є державною установою, призначеним для інкурабельних онкологічних хворих для забезпечення паліативного та симптоматичного лікування, підбору необхідної знеболюючої терапії, надання медико-соціальної допомоги, догляду, психосоціальної реабілітації, а також психологічної підтримки родичів на період хвороби і втрати близької людини. Отримані знання в майбутньому допоможуть лікарям як в розумінні показань для направлення до хоспісу, так і роз'яснення пацієнтові та його близьким доцільності цього кроку.

У навчанні студентів ми намагаємося якомога частіше навчати пацієнтів біля ліжка хворого. Також студенти присутні на прийомі в поліклініці онкоцентру, куди часто звертаються хворі, які потребують симптоматичної або паліативної допомоги. Є плани організувати заняття в хоспісах. На жаль, в рамках відведених для занять годин це неможливо

Висновки. Через відсутність ефективних заходів профілактики, раннього виявлення та радикальної терапії раку, задовільною медичної бази в майбутні роки активна підтримуюча терапія буде єдиною реальною допомогою і проявом гуманізму відносно багатьох хворим на рак. У зв'язку з цим, поширення й застосування вже отриманих в університеті знань щодо боротьби з болем та іншими симптомами цієї хвороби надасть можливості найбільшою мірою полегшити життя хворим.

Медик, «озброєний» отриманими знаннями, зможе дати адекватну допомогу цій складній категорії хворих, при цьому розуміючи, що, продовжуючи життя хворому, він не може продовжувати його страждання.